

Oponentský posudek rigorózní práce

Mgr. Kateřina Škábová:

Uplatňování zásad ochrany životního prostředí ve vybraných zákonech ČR

Principy ochrany životního prostředí představují velice důležitou problematiku, které v současné české odborné literatuře není věnována soustavná pozornost. Současně z existující odborné literatury vyplývá, že okruh principů ochrany životního prostředí není ani zdaleka vnímán jednoznačně. Z tohoto hlediska volbu tématu posuzované rigorózní práce pochopitelně vítám. Autorka si v úvodu práce vymezila jako cíl práce poskytnout základní přehled o principech ochrany životního prostředí a následně na vybraných úsecích právní úpravy demonstrovat jejich uplatňování. K takto zvolenému cíli nelze mít rovněž žádné výhrady. Jedinou poznámku lze mít ke zvolené terminologii. V názvu práce použit odlišný výraz než, vyjma úvodu, v celém textu práce. Přestože jsou výrazy „zásada a „princip“ používány jako synonyma, není uvedený rozdíl příliš vhodný.

Samotná práce je zpracována ve zcela dostatečném rozsahu 128 stran textu, rozděleného do šesti kapitol. Práce je doplněna o použitých pramenů, ovšem postrádám cizojazyčné shrnutí. Jinak práci považuji po formální stránce za zpracovanou na odpovídající úrovni. Autorka průběžně cituje použitou odbornou literaturu a další použité prameny a na velmi vysoké úrovni je rovněž jazyková úroveň práce.

Z hlediska obsahové je práce, s ohledem na výše zmíněné cíle, rozdělena do dvou základních částí. První část práce tvoří kapitoly druhá až čtvrtá. Autorka nejprve vymezuje pojem právních principů, jejich funkce a základní dělení. Navazuje charakteristikou principů ochrany životního prostředí, kdy se zabývá především odlišením právních a mimoprávních (ekopolitických) principů ochrany ž.p. Na výše uvedeném základě pak vymezuje a podrobně charakterizuje vyjmenované principy ochrany životního prostředí, které, i s ohledem na odbornou literaturu, považuje za základní. Tuto část práce hodnotím jako velmi dobrý pokus o ucelený rozbor povahy principů ochrany životního prostředí, zejména s ohledem na jejich zařazení jako principů právních. Nejednoznačnost povahy jednotlivých principů, na kterou autorka v řadě případů upozorňuje, však vyvolává otázku, proč v rámci své analýzy vycházela pouze z rozboru pozitivní právní úpravy a nezkoumala další prameny, o kterých se v práci v obecné rovině zmiňuje. Druhým aspektem, kterému mohla být věnována větší pozornost, jsou důsledky zařazení určitého principu jako principu právního či ekopolitického. V práci jsem nezaznamenal hlubší úvahu o aplikačních rozdílech při použití těchto dvou kategorií principů.

Druhou a z hlediska rozsahu dominantní částí práce je rozbor vybraných úseků platné právní úpravy z hlediska uplatňování některých principů o.ž.p. Autorka si zvolila za zkoumané oblasti úsek územního plánování a stavebního řádu, odpadové hospodářství a ochranu přírody a krajiny. K této volbě mám dvě připomínky. Z formálního hlediska není vhodné vymezovat jednotlivé kapitoly s odkazem na konkrétní právní předpisy, byť dominantní, neboť jednotlivé úseky jsou řešeny i v řadě dalších předpisů, o kterých se autorka rovněž zmiňuje. Za druhé mi není příliš jasné, proč si autorka zvolila právě tyto tři oblasti. Nabízejí se jako příklady základních směrů právní úpravy (průřezová, složková ochrana a ochrany před zdrojem ohrožení), ovšem autorka svoji volbu nijak nezdůvodňuje.

Jinak o způsobu zpracování této části práce mám určité pochybnosti. Autorka se sice pokusila analyzovat způsob použití jednotlivých principů, ovšem tuto analýzu nepovažuji za bezproblémovou. Základním problémem je, s ohledem na přípustný rozsah práce, okruh zkoumané právní materie. Autorka analyzuje použití celé řady principů, a to hned na třech zásadních úsecích právní úpravy. Navíc úsecích výrazně odlišných, což do značné míry omezuje možnosti komparace. Posledně uvedený problém se projevuje především v závěru práce, kde jsou jednotlivé závěry prezentovány důsledně jako dílčí ve vazbě na jednotlivé zákony. Rozsah zkoumané materie pak autorce neumožňuje provést skutečně komplexní a hlubokou analýzu zvolených úseků a práce se tak omezuje na identifikaci pozitivně právních formulací, které odpovídají jednotlivým principům. Jsem si ale vědom obtížnosti zvoleného tématu a musím konstatovat, že samotná zmíněná identifikace pozitivně-právně vymezených institutů a jejich ztotožnění s aplikací konkrétních principů o.ž.p. představuje poměrně náročný úkol.

Celkově však hodnotím rigorózní práci **Mgr. Kateřiny Škábové** jako **vyhovující a doporučuji** ji k ústní obhajobě. V jejím rámci by se měla vyjádřit k výše uvedeným výhradám a odpovědět na následující otázky.

1. Na kterých úsecích právní úpravy ochrany životního prostředí se uplatňují principy soběstačnosti (self-sufficiency principle) a blízkosti (proximity principle)?
2. Jaká je povaha úkonu podle § 44 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb.? Zhodnoťte i s ohledem na usnesení NSS ČR ze dne 21. října 2008, 8 As 47/2005-86.

V Praze dne 8. prosince 2008

JUDr. Michal Sobotka, Ph.D.
oponent r.p.